

SVERIGE, GYLDENHOFF, BALTASAR

Kongl. Majest:tz Nådigste Förordning
Och Reglement Emellan Allmogen och
Soldaterne Vthi Wäszby Lähn

1687

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Upp. 1

Kgl. B. r. 1.
1 Saml.
375

Kongl. Majest:ts

Nädigste

Förordning

och

REGLEMENT

Emellan

Allmogen och Soldaterna

Behi

Wäsbys Lähn.

Wästeråhs/ tryckt af Boëtio Hagen/ Anno 1687.

Och finnes der til köps.

Wästeråhs/ tryckt af Boëtio Hagen/ Anno 1687.

MIN CARL med Guds
Nåde/ Sweriges/ Giötes och Wenz-
des Konung/ Storfürste til Finland / Hertigh
uthi Skåne/ Estland/ Sackland/ Carelen/ Brehmen/ Ber-
den/ Stättin- Pommern/ Cassuben och Wänden/ Fürste til Rügen/
Herre öfwer Ingermanland och Wismar; så och Pfals-Grefwe wid
Rhein i Båyern/ til Göllich/ Cleve och Bergen Hertigh ic. Giö-
rom witterligt/ at såsom Landzhöfdingen Och Edel och Wäl-
bördig Balthazar Guldenhoff, har nu sedan det wissa Knechtehället
är blifwit inrättat uthi Wäskmanneland/ uppå vår Nådige Befallning
och i anledning aff den Instruction som honom är bleswen meddelat /
kommit öfwerens/ til Vår wårdare nådige stadfästelse / medh Gemene
Allmogen uthi Wäskby Låhn/ om en wis förordning/ emillan dem och
Soldaterna / huru den ena mot den andra sig här effter förhålla skal /
hwillen förordning så lyder som följier :

I.

När någon Knecht igenom döden / eller elsest på hwarschanda säte
affgår / då skal Rothen strax tråda tillsammans / och sig om en annan
dugelig Karls anskaffande i den affgångnas ställe förena / den Rothen
aldrastid innan tre Wånader effter det at den förra Soldaten affgår /
skal wara plichtig at hafwa uthi beredskap / dock skal icke desto mindre
hecla Sochnen stå för Knechten;

II.

Uthi Knechte-Logo må ingen gifwa öfwer Eethundrade Daler
Kopparmynt aldrahögst / men wäl der under / såsom hwar och en Ro-
the kan komma bäst öfwerens med Knechten / ey heller må någon Knecht
underså siab mehra aff Rothen at begära / än Eethundrade Daler
Kopparmynt.

III.

III.

376
 Och på det Knechtelegandee icke måtte falla een eller annan No-
 tha alt förwärt / så hafwer man / at så mycket mehra lätta / styrkia
 och befrämja wårcket / för skälige sunnet och bewilliat / at enår Knech-
 ten aff Nothen och sedan heela Sochnen tingat och anskaffat år / då und-
 får Nothen aff de i Håradz Ristan insamlade Knechte medel til Eett-
 hundrade Daler Kopparmynt / blifwandes icke heela Legan på en gång
 uthagen och betale / uthan een fierde deel allenast aff den betingade
 Summan åhrlägges hwart åhr / det sig belöper åhrligen 25 Dal. Kop: me-
 men enår 4. åhr åhre förledne / då får han siofte penningen som ock är
 Tjugufemb Dal. Kopparmynt uthoff Eethundrade Daler lego-summa.

IV.

Såsom Hans Kongl. May:te hari nåder föråhrat och gifwit til
 hwar Notha uti Lånet en Tunna Spanmål åhrligen / eller i skålet tre
 Daler Sölswermynt / som Almogen med underdånigste wårdrnat erkens-
 ner och uptager / altså är således affhandlat / at samma Tunna Span-
 mål eller Tre Daler Sölswermynt / inleswereras uti Håradz Ristan
 åhrligen / hwar aff ofwanbemelte Lega toges.

V.

Knechtens Löhn / som betales effter åhretalee och som hemman-
 nen äre sioora til / skal altidh wara Trettio femb Daler Kopparmint /
 den han åhrligen halff wiidh Mårmasse Mårcknat / och den andra halff-
 parten wiidh Thomosmesso hafwer riehtigt at bekomma / och skal Knech-
 ten ingen macht hafwa förr än på berörde Terminer dem aff Nothen
 at fordra / wiidh Straff tilgörandes ; men i Fall någon Bthcommen-
 dering skedde antingen om wåhren eller Sommaren / så är Nothen
 skyldig at gifwa Knechten halftwa Löhnen på wågen / men den andra
 halftwa Löhnen förblifwer til Thomosmesso / eller som nöden och Lågen-
 heeten det kan fordra / och sedan hwarcken Tågh eller andre Penningar
 fordras mehra aff Almogen / hafwandes Soldaten ofwanbemelte
 Trettiofemb Dalers Löhn icke mindre åhrligen at åthniuta när han är i
 Siende

Siende Land eller uppå andre commenderingar, än då han är hemma i Landet stadder.

VI.

Des uthan bestås Knechten ett Spanland Jord och Twå last ångb aff Kothen/ wålförståendes ett Spanland in Alles / så at han årligen får såå en halffspan/ och niuta twå last höd / Item nödige huus effter den gjorde Förordning.

VII.

Hwar någon Knecht är anten ogiffe / eller eljest annorstädes än hoos sin Kothe sig uppehåller / och Kothen således icke har upbyggt huus för honom / så ock slipper at gifwa honom Jord til åker och ångb / som i 6. Puncten förmåbles / då är det skälligt at Kothen i sållet förernas med Knechten om något wist årligen at gifwa honom / dock är Kothen intet pliktig at gifwa detsför mehr än Twå Tunnor Spannemåhl / Twå last höd och ett Tiogh hal:n årligen ; Skulle ock hwsen wara opbygde / ångskicket och Åkeren affdele / men Knechten wil intet sielf beboo siet Torp / då skal ingen Knechte hafwa macht at twinga off Kothen någon Penninge-eller Spanmåls utgift.

VIII.

Om Knechten arbetar hoos bonden / får han frif maat och sine nödige slette kläder aff honom / der med han och böör wara benögd / warandes Knechten för det öfriga skyldig / särdeles uti andettiden / at arbeta hoos sine Kotebönder för en billig betalning / och högst en halff Daler Kopparmynt om dagen / föruthan maat och dricka ;

IX.

Til Regemens och andre Wöden är Bonden intet pliktig at gifwa Knechten hwareken frif King / maat eller Penningar / uthan om Knechten / som enteligen måste til Regemens Wöde / tager twå eller tre Daler Kopparmynt aff Kothen / så affräknas dat på hans löhns

X.

Såsom Hr. Landzhöffdingen har sunnet skälligt at förordna /
det

377

Det utaf Knechtens årlige Trettiofemb Dal. Koppar:ms Löhn skal
årligen innehållas och affdragas, femb Daler kopparmynt aff
hwar Rotha/ til knappar/ soder/ och stofferling sampt arbejs Löhn
til Lieverie klädningen/ til hwilken Hans Kongl. May:it i nåder
lofwat / hwart fierde år at gifwa Soldaten selswa kläder/ hwil-
ke femb Daler Kopparmynt Cronones Befalningzman bdr åhr-
ligen aff Rothens infordra och uti Landt: Kåntertjet inleswerera/
at sedan insättias uti Banco, til des samma penningar behöf-
wes; altså lofwar och Almogen deremoot at willia gifwa Knech-
ten/ då han således får nya Lieveries kläder/ ett par goda skins
byxor der til / nembligen/ hwart fierde år.

XI.

Och såsom Hans Kongl. May:it i nåder lofwat at hwar
Sochn skulle stå fritt at få taga och upföda / Zwä/ Tree eller fy-
ra stycken Pojkar/ som Sochnen kan wara stor til / och dem så-
wål undan wårning/ som skediande til Swentienore eller elsest/ så
fritt och obehindrat behålla / at der medh når någon Knecht i
Sochnen affgår / des ställe igen medh minsta beswär och
kostnad årsätta / ståendes dem i medler tidh fritt at tiena gott
folk innom Sochnen / men når de behöfwas/ då wara plichtige
uthan Hwsbondens moosfälsse at gå för Rothens/ uti den aff-
gånge Knechtens ställe; Sy ansöker Almogen i diupestta under-
dånigheet om Kongl. May:is nådigste tilstånd och skrifftelige För-
ordning der öfwer/ til deras så mycket större säkerheet der wijd.

XII.

Så söker och Almogen jemwål underdånigst om Kongl.
May:is Allernådigste Förbud / at inga drängiar ifrån Wåshman-
neland måtte så loff taga Rothepennningar i Kopparbergz Låhn/
ey heller andra nåst intil grånzande Låhn och Landhöfdinges
bömen/ emedan ingen der ifrån och särdeles ifrån Kopparbergz
Låhn

Såhn tillåtes / antingen at tiene eller taga Kosepenningar i Wäsa
manneländ;

Ätta hafwe Wij underskrefne med Almogen i största en
nigheet afhandlat och slutit / förmodandes at det lærer lända Kongl.
Maj:re til et sådant nådigt wälbehag / så at Hans Kongl. Maj:re
det samma jämbwål Allernådigst ratificera täcktes / hwar om
och Almogen i Underdånigheet beder. Til yttermera wisso är och
detta nu aff H:z. Landzhöfdingen egenhendig underskrifwit / så och
medh wederböranderne Hand och Boomärcken / sampt Rings
Rättens och Håradernes Sigill bekräftat. Datum Norby Socha
nestuga den 27 Maji Anno 1685.

BALTHASAR GYLDENHOFF.

Tobias VVester

(L.S.)

Aaron A. Bergström.

(L.S.)

Dom. Erich Magon i Lånby. Dom. Max Erson i Biller. Dom. Thomas Olsson i
Erich Erson i Kinsta. stena. Wappeby.
Erich Johanson i Starwad. Påhr Erson i Brunsboo. Erich Magon i Nassoo.
Max Johanson i Orrestad. Oloff Pårson i Warmsåtralaras Erson i Norsbäck.
Johan Larson i Kinnestad. Anders Jfrelson i Saksmanbo Johan Olsson i Kiersstoug
Johan Anderson i Berga. Johan Michelson i Görby. Oloff Erson i Grinda.
Wårten Erson i Åby. Bengt Mattson i Stångby. Erich Olsson i Ribble-
Erich Anderson i Lånby. Erich Hanson i Berga. Erich Larson i Wansig
Bisrefsta Sochin. Erich Bengtsö i Harfvestad. Oloff Tomson i Doeksta.
Anders Wårtenson i Wån. Wårre Sölswaakson i Land. Påhr Anderson i Skåhlby.
dik. berga. Lars Greifson i Husby.
Anders Pårson i Åby. Erich Erson i Ahlbäck Daniel Anderson i Stiensta
Påhr Mattson i Bårga. Erich Erson i Norrbäck
Anders Larson i Fycklinge. Johan Anderson i Ståfstr.

(L.S.)

(L.S.)

(L.S.)

Under

378

Underdånigst bediandes at **Wij** så-
dant icke allenast i nåder stadfästa tächtes / u-
than och der-öfwer alswarsam Hand hålla
låta / at alle hwad som der uthi så för den ena
som den andra är wordet samtycht / må blifwa i acht
tagit och effterleswat; Så emedan wij befinne at hwad
som af oswanberörde Wäre trogne Bndersätare såle-
des affhandlat och slutit är / ländet til wår Tienst och
til deras egit bästa / En hafswom Wij här med och i
krafte aff detta Wårt öpne Bress / alle hwad som uthi
här oswaninförde Instrument är ihugkommit och
förmålt / icke allenast gillat och bekräftat / uthan och
försäkra der bredewydh alle wære trogne Bndersä-
tare som der under förståås och begräpas / på det
kraftigaste / at de wydh denne affhandlingen nu och i
tilkommande tyder skole i alle måtto säkert och ofehl-
bart handhaffde och beskyddade blifwa / och ingen
som der uthi interesserar, lqda der wydh något meht
eller försång / warandes här hoos Landzhöfdingen
anbefallat denne således sammandragne och Puncte-
wis försattade Förordningen / på sedwanligt sätt öf-
wer heela Låhnet at kungjora låta / och deröfwer
alswarsam hand hålla / att hon uthi ingen måtto öf-
werträdd warder; Til yttermehra wisso hafwe Wij
dessa

detta medh egen Hand underskrifwit / och medh
Vårt Kongl. Secret bekräfta lätit. Datum Stock-
holm den 20. November Anno 1685.

CAROLUS.

www.books2ebooks.eu